

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nur. Augenthal & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 177.

Brașov, Sâmbătă 11 (24) August.

1907.

Formarea unui nou partid în dietă.

De un timp încoace se discută prin foile din Budapesta și Viena chestiunea formării de nouă partide în Ungaria. „Neue Freie Presse“ a publicat zilele acestea părerile unor politicieni de frunte maghiari cu privire la aceasta. Mai întâiu a adresat deputatul Vazsonyi numitului ziar o scrisoare mai lungă în care desfășură necesitatea de a se forma un nou partid în parlamentul unguresc. Acesta e de părere că coaliția și-a sfârșit rolul și nu mai are rațiune de a fi, că politica ei a făcut cel mai cumplit fiasco, pe care însă conducătorii n'au curajul de a'l mărturisi pe față înaintea țării. Dânsii susțin mereu că numai de aceea țin și rămân la o altă spre a se apăra în contra pericolului ce amenință constituția. Vazsonyi declară că viața constituțională e amenințată numai din partea coaliției. Un parlament în care în afară de reprezentanții naționalităților, cari sunt buni numai pentru ca pe contul lor să fie salvată patria cel puțin odată pe săptămână, cu prețuri foarte scăzute, abia se află zece deputați opoziționali, este ruinul vieții constituționale. Partidele coaliției care au diferite programe sunt unite numai asupra unui punct: de-a înfrânge ori-ce mișcare opozițională. Cea mai mică alușiune, cea mai ușoară împunșătură, ce li-se aplică, trece de trădare de patrie. Cel ce face opoziție e declarat de vândut Austriacilor.

Așa vorbește Vazsonyi dând expresiune convingerei sale, că este absolut necesară o nouă constelație de partid, o opoziție careia îi revine amara problema de a răspândi iluziunile și de a înmormânta cu cinstea convenită programele moarte, făcând o politică nu de la 1848 nici de la 1867, ci o politică reală națională în sensul că între națiune și popor să nu se facă deosebire. Chemarea opoziției viitoare va fi, zice el, să facă o politică so-

cială, să lupte pe față în contra clericalismului și a agrarismului feudal și să recunoască pe față că politica de drept public a dat faliment. În fine pledează pentru crearea unui stat ungar al poporului pentru-ca să fie odată șterse și în Ungaria rămășițele evului mediu.

Incât pentru chestiunea privitoare la apropierea partidelor dela 1848 și a celor dela 1867, Ludovic Navay vice-președintele camerei (constituțional) a declarat corespondentului foaiei vieneze, că el nu poate înțelege o apropiere de principiile dela 1848, decât numai așa ca politica dela 1867 să se desvoalte în sens național.

Celălalt vicepreședinte al camerei Rakovszky a răspuns la întrebarea care i s'a pus, că înainte de a se vota pactul cu Austria și de a se executa reforma electorală o nouă formațiune de partid e inoportună și greu de dus în îndeplinire. Formația de partid radicală este numai o încercare neputincioasă de a restabili vechiul sistem tisaist.

Ludovic Hollo, vice-președintele partidului independist e, firește, de părere că după-ace coaliția își va îndeplini misiunea trebuie s'o înlocuiască partidul independist, care are majoritatea.

Toate acestea constată fierberea ce există în cercurile politice maghiare față cu viitoarea constelațiune ce trebuie să urmeze, fie într'un chip sau altul. Pentru moment e remarcabilă încordarea dintre partidul popular și cel independist ce se manifestă în mod atât de bătător la ochi și cu ocaziunea alegerii de deputat în Carreii-mari.

Situația în Croația. Din Agram se anunță, că deputații Dr. Kraszojevics și Dr. Liszavacz, membrii partidului radical sârb în urma repășirii lor din coaliția croato-sârbă, își vor depune mandatele. Despre

aceasta vor înștiința cât mai curând pe președintele coaliției croato-sârbe.

Ziarele din Budapesta aduc următoarele știri de lângă Goszpics: Croații din partidul Starcevic au rupt cărpa de pe capul unei fete, pentru că pe ea erau țâsute colorile sârbești, iar pe față au batjocurit-o. Lucrul acesta a întârziat pe Sârbi într'atata, încât au atacat pe Croați. Intervenind jandarmeria, Croații li-s'au opus. Atunci gendarmii au tras focuri. Doi Croați au fost grav răniți, iar unul a fost ucis.

Conferințele d-lui Sturdza cu Bülow și Aehrenthal. Cu privire la vizita ministrului Sturdza la bar. Aehrenthal, ziarul „Fremdenblatt“ zice, că d-l Sturdza a vizitat în ziua de 21 August pe d-l de Bülow la Norderey și că acum este un act de curtenie când, trecând prin Viena, profită de ocaziune pentru a face asemenea o vizită ministrului, care dirige afacerile externe ale unei monarhii, care întreține cu România relațiuni așa de amicale.

Ziarul „Neues Wiener Abendblatt“ zice că evenimentele din Balcani și apropiatele negocieri pentru tratatul de comerț vor fi fără îndoială obiect de convorbire între d-nii de Aehrenthal și Sturdza. România este foarte interesată la acțiunea reformătoare în Macedonia din cauza cestiunii Aromânilor; de altă parte d-nul Sturdza a urmat întotdeauna o politică împăciuitoare a contrastelor naționale și în favoarea dezvoltării pacifice în Balcani.

„Neue Freie Presse“ primește următoarea telegramă din București: În contrazicere cu știrea sosită dela Berlin, după care convorbirea ministrului președinte Sturdza cu principele Bülow ar fi decurs numai asupra unor chestiuni economice, corespondentul nostru află din izvor sigur, că obiectul principal al conversației a fost chestiunea macedoneană și politica balcanică a României. Sturdza a spus cancelarului păreriile guvernului român asupra aplanării conflictului cu Grecia și asupra raporturilor României cu Turcia și cu Bulgaria. Ministru-președinte Sturdza a voit să afle părerea cancelarului german asupra politicii balcanice române, asupra căreia a conferit apoi cu baronul Aehrenthal. Pe lângă afacerile macedonene Sturdza va fi conferit cu br. de Aehrenthal și despre reînnoirea tratatului comercial între Austro-Ungaria și România.

Roger amintește în mai multe rânduri, că pădurile erau pline de mulțimea fugărilor.*) El însuși s'a refugiat și a stat ascuns mai mult timp în o pădure de lângă Orade. Legendele sunt în congrăsuire cu istorisirile lui Roger, dar poporul mai spune, că pe unde nu erau păduri mari, d. e. prin miezul Câmpiei, oamenii se ascundeau prin trestişuri sau stuhării.**)

Tătarii, cari făceau vânători formale după creștini, voiau să pună mâna pe ei parte să-i stârpească și să le ia avutul, parte să-i robească, puindu-i la lucrul câmpului, cu care ei nu se îndeletniceau.

Spre scopul acesta le puneau felurite curse și se foloseau de diferite apucături și înșelăciuni mișelești.

Este cunoscută înșelăciunea ce au făcut-o servindu-se de pecetea oficială a regelui Bela, care ajunsese în mâinile lor în lupta de la Sajó.

Roger istorisește, că au aflat pecetea regească la cancelar »capul căruia l'au despărțit de trup cu spada«. »Și acum — zice el mai departe — iată ce mișelie a săvârșit domnul Tătarilor și celelalte căpetenii, cari considerau țara de a lor și să temeau, că poporul auzind de fuga re-

*) Carmen miserabile, Cap XXXIV, XXXV etc.

**) Vezi între altele: S. Fl. Marian, Ornitologia popor. rom. Tom. II. p. 285—294 (Nagát) — Kővári L. Erdély tört. vol. I. p. 118, etc.

O pagină din dezvoltarea economică a României.

V.

Câteva scene din reversul medaliei vor spune mai multe, decât multe tomuri de istorie patriotică contemporană:

La anul 1864—66, cele 4 județe din Moldova de sus: Botoșani, Dorohoiu, Suceava, Iași erau așa de bine înzestrate și organizate, de luau concurența cu cele mai frumoase moșii din Bucovina, Galiția, Ungaria și Rusia — azi au încăput $\frac{3}{4}$ din moșiile și domeniile principale, în mâinile trusturilor jidovești. Azi 60 la sută din proprietatea mare și de mâna moartă se află deja arendată, în majoritate l'a străini, și pe când sub boieri ca proprietari și cultivatori ai moșiiilor trăiau până la 30 și 40 familii de bune condițiuni pe lângă boierul patron, afară de clăcași și de robii țigani, azi abia se poate hrăni și susține o singură familie pe lângă arendași — acea a vichilului destul de rău tratat și maltrat și acela, care-și schimbă la fie-care 2—3 ani odată patronul și moșia. Incolo sunt numai logofeți pândari; ceștia foarte des importati direct din Albania ori Turci de origine. Argații și servitorii, dacă sunt pe moșie, sunt mai totdeauna străini, căci cei locali nu se aplică în serviciu. Vite nu mai sunt pe moșie, și nu s'a mai făcut aproape nici o îmbunătățire pe moșiile mari, dar s'au ruinat și stricat toate cele vechi — între cari peste o sută fabrici de spirt.

La 1848 și 1864 țăraniii lăsau la aprecierea boierilor să le dea dânsii cele ce vor crede dânsii de necesare pentru viața lor; la 1888 țăraniii revoltati în județele Ilfov, Ialomița, devastează numai conacele arendașilor și cruță pe cele ale proprietarilor, la 1907 devastează deopotrivă pe ale arendașilor ca și pe ale proprietarilor — cu jaf și părjol pentru munca lor.

Primele începuturi de revolte țărănești în primăvara aceasta s'au

gelui, să va refugia și le va scăpa. Au pus pe câțiva bisericani, pe cari de-oacumdată i-au lăsat în viață, de au scris tuturor fruntașilor din Ungaria și poporului scrisori false în numele regelui de următorul cuprins:

»Nu vă temeți de furia sălbatică a cânilor și să nu cutezați a eși din casele voastre, căci deși în urma unor împrejurări neprevăzute ne-am pierdut taberele, avem intenția din grația lui Dumnezeu să le recăștigăm, luptându-ne cu ei de nou. De aceea rugați-vă, ca Dumnezeu să ne ajute a toca în cap pe dușmanii.«

»De acest cuprins a fost scrisoarea — observă Roger — pe care ne-au adus-o unii Unguri trecuți deja la Tătari și care mi-a făcut mie și Ungariei întregi mare stricăciune.*)

Da, căci mulți dând crezământ acestor scrisori, provăzute cu sigilul regese, n'au căutat să se ascundă, ci au stat acasă și așa au fost uciși sau robiți de Tătari.

Scrisorile acestea însă au fost cetite numai de fruntași, căci poporul peste tot era neștiutor de carte. Și fiind masse mari de popor răslețite și ascunse prin codrii, Tătarii s'au folosit și de alte apucături, spre a-i face să iasă din ascunzișuri, ca să poată pune mâna pe ei.

(Va urma.)

*) Carmen miserabile, Cap XXXI.

FCILETONUL »GAZ. TRANS.«

Legende despre Tătari.

Să re'ntorsese cursul vremilor! Istoria să repeta! Năvălirea Tătarilor la 1241 readuse în Ardeal groaznicele timpuri ale Goților și celorlalți barbari, cari împinșeră pe strămoșii noștri din câmpiile mănoase ale Daciei perdue, în codrii și strimtorile Carpaților. Acelaș curs al evenimentelor s'a repetat la 1241. Înaintașilor noștri iarăși le-a servit de adăpost coroana munților, cu văile, prăpastiile și cheile lor stâncoase.

Roger ne spune, cum am văzut, că a aflat lângă Frata de pe Câmpie, refugiați o mare mulțime de oameni pe un deal înalt, megieși cu o pădure și care avea în vârful uriașă stâncă. Oamenii fără îndoială, și-au ales de adăpost acest deal stâncos din cauză, că locul era ușor de apărat și în caz de nevoie își puteau afla scăparea în pădure. De multe alte locuri de aceste, întărite dela natură, se vor fi folosit oamenii de pe acel timp, atât de crud loviți de soarte.

Drept dovadă ni s'a păstrat o legendă în privința aceasta la Români din ținutul Ighiului. Ea este amintită în prețioasa carte despre Munții-Apuseni, scrisă de Frâncu-Candrea.*) Printre ramificațiile in-

spre valea-Murășului ale acestor munți, și-au făcut calea mai multe păraie și râulețe de munte, alcătuind văi strimțe și chei, cu corste prăpăstioase. Una din aceste e-te Cheia-Gâlzii, din sus de satul Galda, udată de Valea-Gâlzii (numită și Valea-mare). În unele locuri cheia e atât de strimță, încât când e mică apa, abia rămâne loc pentru un car, și când valea se umflă nu poți străbate nici călare prin ea.

»Apa trece — zice Frâncu-Candrea — printre doi pereți de piatră uriași, în cari în dreapta și în stânga, față în față, sunt cioplite după toate regulile simetriei, nește ferești în formă verticală din sus în jos, la o depărtare de câte cinci pași unele de altele și de câte două sau trei urme de afunde.

»Bătrânii spun, că săpăturile în pereți sunt din vremea năvălirilor răilor și călcăunilor, servind de stăvilare pentru-ca la apropierea barbarilor să dea drumul apei, ca cu undele ei pe toți să-i innee. De asemenea mai spun bătrânii, că în acele vremuri aici se refugiau Români dela șesuri«. (p. 20).

La țară, unde sunt mai rari locurile fortificate dela natură, oamenii își căutau scăparea prin păduri, cari pe vremea aceea aveau estensiune mai mare, ca acum.

*) Români din Munții-Apuseni (Moșii), de Teofil Frâncu și George Candrea. București, 1888.

ivit în cotuna *Flămânzi*, jud. Botoșani, ținută în arândă de Moki Fischer, iar din comuna vecină cu ea, Șipote, au isgonit țeranii pe jidani din sat — dar după 4 zile îl aduc în triumf înapoi, ca să le facă pâine, căci în satul acela nu se găsea nime, nici bărbat nici femeie, care să știe să facă pâine de casă. Se vede că arta panificației din Secele nu pătrunsese tocmai până la Șipote, dar pătrunsese cea din Galiția. Azi locuitorii de acolo au încheiat contract în regulă cu *Leiba brutarul* pe 10 ani, ca să le facă pâine bună și să le dea și lor câte 300 lei pe an — pentru *beutură*. Comuna aceea este deci asigurată de foame pentru 10 ani de zile, guvernul poate fi liniștit.

În județele opuse de pe malul Dunărei — se devastează aproape complet moșia și acaretele unei familii fruntașe ale Țerei — din cauză că pe moșioară de circa 37.000 pogoane, este o singură persoană luată din comerț, ca director, inspector administrator, regisor, contabil, casier plătit, controlor etc. etc., unde pe alte moșii de egală întindere în streinătate, cu administrații regulate și control sever, sunt aplicate cel puțin 20 de persoane. Acel faimos administrator general și *fac totum* avusese în toamnă și iarnă 2—3 revolte cu locuitorii din sat, dar s'a descărcat pe un biet inginer hotarnic, ce trecuse din întâmplare pe acolo, și fără ca proprietarul să cerceteze cauzele mai de aproape. Administratorul iarăși din comerț și silvicultorul de pe altă moșie a aceleiași familii, îndată ce au isbucnit rescoalele țărănești au dat bir cu fugiții, și până la Brașov nu s'au oprit, deși țeranii lor au rămas *liniștiți*. Vor fi știut dânsii de ce au fugit. Pe o a treia moșie apoi s'au întâmplat cruzimile cele mai mari, și numai tunurile au putut aduce liniștea și pacea dorită — dar pacea mormântului. Cine este de vină dacă proprietarii însiși angajează astfel de administratori? Pe o altă moșie a unui mare proprietar și distins agricultor al țării și bărbat de stat din cei mai onorabili, care sacrifică milioane pentru înalta creștere a vitelor, țeranii de pe o moșie de zeci de ani nu mai au vara o picătură de lapte — 2 vaci la satul întreg cu 420 familii din cauza administratorului. Este oare mirare, că și țeranii își perd răbdarea și caută să se scape de acel faimos administrator?

În fine cruzimile mari, cu cari au început măcelurile au fost la *Odivoia*, o comună rurală în apropiere de Giurgiu, care avea o singură școală rurală mixtă, dar cu 17 (*șeptesprezece*) *cărciume*. Iată efectul drepturilor regaliene și ale negustoriilor în agricultură, ce treabă știu dânsii să facă și cum să pună în valoare moșiile. Iar acel *Tănăsescu*, despre a cărui soarte tragică se îngrozise toată lumea, fusese tăiat în bucăți de țărani, pentru-că 'i ținuse pe săteni cu porumbul nedijmuit până la finea lui Februarie. Acum să-și inchipue ori-cine soarta săteanului muncitor ținut cu recolta lui pe câmp 3 luni de zile, pe un ger de 23 grade Celsius și poate la distanță de mai mulți kilometri de sat și în zăpada de 2—3 metri. Și de câte ori nu se întâmplă aceasta, că 'i țin cu porumburile nedijmuite pe câmp până ce trece și gerul Bobotezei, ca să mai stoarcă cine știe ce dela ei, și să-i supună la noui învoeli și noui umiliri și nu este nici o autoritate nici o persoană care să le ajute ori să se intereseze de soarta și durerea lor. Firește și paciența de oare a țaranului poate să aibă o margine!

Nu mai puțin desastroase sunt celelalte efecte ale cultivei de spoliatiunea pământului. Erau pe multe

moșii sute de pogoane pădure seculară de stejar și fag, uneori trecea peste o mie de pogoane, erau livezi de pomi roditori întinse, vii mănoase fânate și pașuni smălșuite — toate au dispărut ca și când n'ar fi existat nici-odată, și toată moșia prefăcută în *loc de cultură*. Azi nu mai ai pe aceea moșie nici un băț de lemn, n'ai casă de locuit, decât o *humbă*, n'ai grajduri nici magazii pentru produse, șoprone pentru unelte și nutreț, nu ai nimic, căci fostul băiat de prăvălie, care și-a petrecut tinerețele în cine știe ce dugheană ori pod de scânduri, n'a simțit trebuința de alte acarete, dar el auzi văietându-se că suferă comercial, suferă agricultura.

Fie-care moșie mare arândată a fost deteriorată cu cel puțin 30% din valoarea și forța ei de producție și număroase isvoare de venit secate. Și totuși mulți se văitau, că le-au ars castelele și palatele, care erau numai niște hurube ori șandramale de scânduri sau de gard de nuiele înconjurate de zeci de bordeie ca tot atâtea vizuini cu pământ pentru argații săi și cari erau nedemne de seclul și civilizațiunea modernă. După cele mai multe din ele de sigur că nimeni nu va plânge. Iată ilustrațiunile economice, pe cari economiștii din Săcele vroiau să le țină neschimbate 581 de ani cu negustori-fermieri.

Ion de pe Văcarea.

In ajunul alegerii din Beiuș.

După cum era de prevăzut, gendarmeria și organele administrative din cercul Beiușului desășură în contra Românilor un terorism analog celui din Bocșa. După știrile mai nouă sunt concentrați în cerc peste 1200 de soldați și gendarmi. Acești din urmă împedecă orice contact a alegătorilor români cu conducătorii și bărbații lor de încredere, pe când agenții koșutiști se bucură de cea mai deplină libertate. Mai mulți dintre bărbații de încredere ai Românilor au fost deținuți pe motive ridicole, iar țaranii sunt terorizați. În urma acestora comitetul electoral român a protestat telegrafic la fișpan și la ministrul de interne Andrássy, cerând revocarea forței armate.

Dintre deputații naționaliști au plecat și vor pleca în cerc, pentru a însoți în turneul său pe părintele Dr. Lucaciu, Dr. Suciu, T. Mihali, Dr. St. C. Pop, Dr. A. Novac și V. Demian. Infocaiții naționaliști bihoreni d-nii Dr. Demetriu Lascu și Dr. I. Ciordaș însoțesc deasemenea pe candidatul naționalist în turneul său. La alegerea de Lună vor asista și mai mulți ziaristi din străinătate.

Sub titlul *»Alegere între baionete*, ziarul *»Az Ujság* scrie în numărul său de azi următoarele: »Se anunță din cercul Beiușului, că știrile referitoare la pericolul ungușilor și despre obrăznică a fără margini a Românilor, sunt cu desăvârșire lipsite de adevăr. La ce folosesc dară aceste înspăimântări și grozăvenii! Aceasta se explică din rescriptul ministrului de interne trimis viceșpanului comitatului Bihor, care a cerut pentru alegere trei sute jandarmi. Rescriptul sună:

»Înștiințez publicul din comitatul Bihor, că am luat dispozițiuni pentru trimiterea la alegerea din Beiuș a *șapte sute gendarmi*. Am dispus totodată și trimiterea la fața locului a *trei sute de pedestrași și două sute cinci-zeci de călăreți*. Andrássy ministru de interne.

»O mie două sute cinci-zeci de puști! Aici aleg cu baioneta. Resultatul însă și până acum e acela, că Români pe timpul alegerii se vor refugia (?) în Ardeal. Se tem de multe baionete. Anton Glatz, fișpanul Bihorului a vorbit în fața unui ziarist cu multă recunoștință despre purtarea candidatului național român Vasile Lucaciu. Nici el, nici deputații, cari îl însoțesc n'au agitat o singură dată. (La ce's de lipsă atunci 1000 baionete). Din contra fostul deputat Barta Ferencz se luptă cu multă înverșunare pentru învingerea candidatului Kardos, directorul său de bancă. În casina din Vășcău cu ocazia unui banchet a înjurat aspru pe toți acei, cari nu vor vota cu candidatul lui. Drept răspuns Ercsey Géza l'a dat afară din sală pe F. Bartha. Noul notar public, s'a luat atunci la bătaie, la ceea-ce Ercsey i a prins mâine și l'a lovit de câteva ori peste față. Astfel se prepară terenul pentru baionete!

Uneltirile streinilor în România.

În privința uneltirilor streinilor în contra Statului român, ziarul oficial al guvernului *»Voința Națională* publică în numărul său de Sâmbătă sub titlul *»Expulsarea lui Rakowsky* următorul articol, care a produs, precum ne scrie corespondentul nostru din București, o eselență impresiune între toți bunii Români și o panică între cei visați:

»Rakowsky a fost expulsat.

Măsura aceasta o primim ca o satisfacție legitimă dată opiniei publice, revoltată de uneltirile anarhiste ale acestui îndrăzneț străin.

Dar Rakowsky nu era numai un element de continuă dezordine, un agitator contra siguranței statului. El era și un străin strecurat prin fraudă în cetățenia română, un străin care, în loc să-și arate recunoștința față de țara ce l'a înfiit, s'a năpusit asupra ei cu tot felul de insulte, publicate atât în ziarele noastre, cât și în cele străine. Rakowsky — deși străin, deși înșelător al legilor și ospitalității noastre lesne crezătoare — a cutezat să declare, că trăește într-o țară de lași și să adreseze, prin publicitate, cele mai grosolane trivialități oamenilor noștri politici de seamă; deși militar, acest agitator anarhist nu s'a sfiit să insulte armata română, prin ziarele franceze. Pentru amândouă aceste vini capitale, Rakowsky și-a primit pedeapsa cuvenită. Ofițerul a fost reformat, iar străinul, furisat prin fraudă în cetățenia română, expulsat.

Și bine s'a făcut.

Dar mai sunt și alții mulți cari, găsindu-se în aceleași condiții ca Rakowsky, s'au făcut vinovați de aceleași vini.

În presă s'au strecurat o mulțime de străini — evreii sau grecii — dintre cari unii au izbutit chiar, prin mijloace, ce se șoptește a fi mai mult sau mai puțin ciuștite, să fie împământeniți.

Acești cetățeni frauduloși sau străini neîmpământeniți, cu o neobrăzare ce s'adează răbdarea cea mai de fier, se dedau zilnic la agitații primejdioase. Deși se află în Țara românească, ei îndrăznesc să stea de vorbă, prin ziarele la cari colaborează sau pe cari le conduc, cu bărbații politici români cei mai de văz, în termeni de o trivialitate revoltătoare. Oamenii, cărora în țara lor nu li-s'ar fi îngăduit să se ridice mai sus de nivelul joniciei intelectuale și sufletești, își permit aici să ia poze obraznice de îndrumători ai destinului acestei țări și să imprăștie, sub formă de ecou al opiniei publice, necuviințe ce jicnesc simțul național.

Poate că n'ar fi rău, ca odată, când chestiile mari ce reclamă o urgentă rezolvare, se vor mai împuțina, să se revizuiască și dosarele acestor străini și de fapt împământeniți — pentru a se lămurii bine mijloacele prin cari au izbutit să devie cetățeni români. Poate că multora din ei le va fi rezervată soarta lui Rakowsky.

Anuarele Școalelor române secundare.

»Raportul (Anuarul) al XLIV despre gimnaziul superior fundațional din Năsăud pe a. șc. 1906/7 publicat de d-l Ioan Ghețe director. Pag. 132.

(Dare de seamă.)

Din cuprinsul acestui anuar relevăm cunoștințele de interes pentru publicul cititor. În loc de *portretul, biografia și ceremonialul* funerar al regretatului profesor Florian Moțoc, care 31 de ani a funcționat la gimnaziul, anuarul începe cu *»Cronica anuală*.

Repet ce zisesem, când scriam la acest loc despre *»Anuarul* gimnaziului dela Brașov, că fără doar și poate locul de înțâțelate într-un *»Anuar* școlar se cuvine amintirii unui fost profesor coleg la aceea școală. Prin aceasta se onorează nu numai memoria repauzatului, dar și institutul întreg. Când un asemenea fapt nu este a se comemora, se folosește cu un comunicat pedagogico-didactic, un studiu, o conferință. Iar orânduirea celuiilalt material reiese din analiza logică a noțiunii de *»școală*. Cari factori constituiesc o școală? În șir firesc următorii: I. *»Școlarii* fiindcă dacă n'ar exista școlarii de educat nimeni n'ar întemeia, nici n'ar susține școale cu atâtea jertle. II. Cine face educația, adică *»corpul didactic*. III. *»Ce se învață*, adică materialul sau *»programa analitică* (și nu *»planul de învățământ*, care privește *»modul cum?* adică *»orarul* activității școlare.) IV. Prin ce *»mijloace* se face învățământul? Aci aparține: localul, dotațiunile, colecțiile etc. V. *»Alte notițe* de interes pentru publicul școlar.

Negreșit toate aceste notițe constituiesc

»Cronica anuală» sau »Anuarul» unei școale. Ordinea se scoate din temeiul lucrurilor — ordo este anima rerum!

Acum s'a reviu la Raport.

Din *»Cronica anuală* se vede că înființarea internatului sau convicțiului, care s'a proiectat de 40 de ani, pe lângă acest gimnaziu, și azi e tot în studiu, oare quo usque tandem? 1) că locul d-lui Ioan Ciscan care a părăsit gimnaziul de 9 ani, încă nu e ocupat cu un titular, deși *»Năsăudenii* au destui aspiranți până și prin România; 2) că profesorul Gavrilă Scridon a eșit la pensie (și nu e în *»retragere*.) Celelalte notițe la loc cuvenit.

Date statistice.

La gimnaziu cu 8 clase au funcționat 15 profesori (12 definitivi și 3 suplinitori) și 4 cateheți deosebit de cei românești și 1 medic. Director Ioan Ghețe; în total 20 puteri educative.

Școlarii la finele anului au fost 276 (dintre cari: români 258, maghiari 12 și germani 6.)

După progres au fost 183 promovați; 93 corigenți și repetenți, va să zică $\frac{1}{3}$, ceea-ce dă de îngrijit și de reflectat celor interesați în locul întâi.

La examenul de maturitate sau prezentat 34, din care au reușit 25. E de remarcat că la examenul în scris din *l. latină* (prof. Bichigeanu) au obținut nota nesuficient 10 candidați (pe când d. e. la *matematică* numai unul.)

După ocupația părinților au fost 122 agronomi, 9 industriași, 8 comercianți, 132 inteligenți și 5 muncitori.

În locul *»textului maghiar* (în care privința *»Năsăudenii* numai cu Beiușenii se pot compara.) *»Raportul* binemerit de la cultura românească, în general, dacă comunică după pilda Blăjenilor date statistice și *»asupra celorlalte școli năsădene* (primare de băieți și fetițe.) Strângerea — în loc de *»păcătoasa* relaxare a relațiilor pe toate terenele, ne trebuie, domnilor, mai ales azi, când dușmanul nu se oprește numai înaintea porților cetății naționale, dar pe unele locuri a și străbătut înăuntru. Și aceasta grație în mare parte în curia *»exclusivismului și »vorbei neuniri* dintre ai noștri chiețați și nechetați factori conducători.

(Va urma.)

Prof. V. Gr. Borgovanu.

Guvernul grecesc și bandele din Macedonia.

Zilnic se produc nouă dovezi, din care rezultă amestecul direct al guvernului grecesc în conducerea și organizarea bandelor din Macedonia.

Ori cât ar nega guvernul grecesc și ori cât ar spune, că n'are nici în clin nici în mână cu bandele de antați, totuși dovezile culesse de guvernul otoman dovedesc cu prisosință că bandele grecești din Macedonia sunt organizate și întreținute din ordinul și cu consimțământul guvernului grecesc.

Faptul, că Grecia a trebuit să recheme până acuma pe mai mulți conzuli din Macedonia, pentru-că guvernul turcesc îi găsește complici cu bandele de antați, precum și ultima notă a guvernului turcesc, prin care cere pedepsirea a cincisprezece ofițeri din armata regulată a Greciei, cari actualmente se află în fruntea bandelor de antați, sunt încă o dovadă puternică despre complicitatea celor din Atena în acțiunea anarhistă a bandelor de antați.

Și pentru-ca să nu creadă, că cele afirmate mai sus nu sunt tocmai întemeiate, dăm aci și lista ofițerilor greci, cari, după nota Turciei, se află actualmente în capul bandelor din Macedonia. Iată-o:

Căpitanul Dubiotis din infanterie, locotenenții: Clitos Panahiclis din cavalerie, P. Gianekakis din infanterie și G. Tsontos din artilerie, sub-locotenenții: Pichios Filolaos din cavalerie, Nicola Tsotocos din infanterie, G. Simonaro din infanterie, Demetriu Papaveros din infanterie, Eustate Thiaps din infanterie, Demetriu Cosmopolos din infanterie, Haralamb Pappagatis din infanterie și G. Falireas din infanterie, aghiotanți sub-ofițeri: Nicola Platanias din infanterie și Mihail Anagnostacos din artilerie, în sfârșit ajutorul farmacist G. Tombros.

În fața acestor probe, guvernul grecesc ne mai având încătrău să o apuce a declarat, că va ordona o anchetă la locurile de reședință, cari au fost indicate de dânsii în toate loc de concediu.

Celor cari nu vor fi găsiți la localitățile indicate de dânsii li-se va da o pedeapsă exemplară. Nu credem.

Românul de la Pind.

Cronica din afară.

Evenimentele din Maroc. După știri so-site la Paris patru dintre cele mai importante triburi din Marocul de sud, după ce au proclamat pe Maley Hafid ca sultan, se pregătesc să meargă spre Casablanca. Ziarele franceze provoacă guvernul să trimită grabnice ajutoare generalului Drude.

Înțelegerea anglo-rusă. Ambasadorul Britaniei la Petersburg Nicolsohn, care chemat de regele Eduard s'a reîntors la 14 ale acestei luni la Londra, unde va rămâne timp de două săptămâni, a avut înaintea plecării sale o conferință cu reprezentanții Franței, Germaniei și Japoniei. Obiectul discuției a fost înțelegerea anglo-rusă, care după cum afirmă Nowoie Wremia a fost terminată.

Relațiile dintre Franța și Germania. Ziarul »Petit Parisien« vorbind de întrevăderea pe care ministrul Franței Cambonne, au avut-o cu cancelarul Bülow, spune următoarele: Această întrevădere dovedește că relațiile dintre Franța și Germania, sunt mai puțin încordate decât cum au fost acum 18 luni, sau chiar acum un an. S'a mai dovedit că politica Germaniei este cu mult mai prietenoasă față de Franța, decât a fost până acum.

STIRILE ZILEI.

— 10 August v.

Atentatul cu dinamită din Feldioara.

Cu privire la acest atentat ni se scrie din Feldioara următoarele: Marți a fost arestat de gendarmi un individ suspect cu numele Aradi Victor, care spune că e teolog și originar din Budapesta. Aradi a sosit Duminecă în Feldioara, unde a stat la hotel peste noapte. Luni seara a fost văzut de niște flăcăi români dând târcoale pe lângă locul, unde s'a comis atentatul. De aici a plecat pe jos spre Bod iar Marți a sosit la Brașov. Azi dimineața a fost predat procuraturii. Aradi neagă de a fi săvârșit atentatul și simulează, făcându-se prost.

Nu se țin adunări de control în anul acesta. Foia oficială publică o ordonanță a ministerului de honveze, prin care se face cunoscut, că adunările de control ale rezerviștilor din armata comună, dela honvezi și dela gloate nu se vor ține anul acesta.

Pentru aspiranții de voluntariat pe un an. Ministerul de războiu face cunoscut, că pentru a dovedi aptitudinea intelectuală la serviciul de un an ca voluntar, sunt de ajuns și copii ale testimoniilor respective, dacă vor fi vizate de judecătorie sau de notarul public. Documentele înaintate de către cei obligați la miliție, cari petrec în străinătate, au lipsă, dacă se dau în copie, de legalizare din partea consulatului reg. și imp.

Călcăt de căruță. Alaltăieri a fost călcat în Scheiu de propria căruță căraușul Ioan Moise Sărb — un băiat în etate de 16 ani. Accidentul s'a produs între următoarele împrejurări: feciorașul în timp ce carul înainta pe drum, se juca pe jos pe lângă car cu un ptefin al său. Din nebagare de samă a ajuns sub roatele carului, cari la moment i-au strivit trupul lăsându-l mort.

Oficiul de dare orășenesc ne trimite spre publicare următoarele: In senzul §-ului 16 al art. de l. XLIV. din 1883 se aduce la cunoștința publică, că consemnările pentru fiecare dare de venit general, după darea de câștig cl. III pe anul 1907 și după dările, la cari sunt supuse întreprinderile și reuniunile publice sunt supuse spre examinare publică timp de 8 zile adevăd dela 23 August până la inclusive 31 August 1907 dela 8—12 oare a.m. In localul oficiului de dare orășenesc (Strada Argintarilor Nr. 5. Parterre). Contribuabilii se fac atenți ca eventuale reclamațiuni au să le îndrepte numai în contra adausului de venit general statorit în consemnările sus indicate și anume: a) acei contribuabili, cărora li s'a fost prescriș încă în anul 1906 vre-una din sus citatele soiuri de dare au să-și înainteze reclamațiunile în termen de 15 zile dela publicare (adevăd până la 15 Septembrie a. c.) și b) acei contribuabili, cărora pe anul 1907 una din dările sus indicate li s'a prescriș pentru prima dată au să-și înainteze reclamațiunile tot în termen de 15 zile, socotite însă dela ziua în care aceasta datorie li s'a petrecut în coala de dare. Reclamațiunile întrate mai târziu de terminile arătate nu se vor lua în considerare. Fiind acum prescrișe pe anul 1907 toate soiurile de dare, de aceea provocăm pe toți contribuabilii a se prezenta la subscrișul oficiu cu coalele lor de

dare spre a li se induce în acelea suma ce datoresc ca dare.

Tinerimea română din Sighișoara-Cohalm și jur invita la producțiunea muzicală-teatrală ce o va aranja Miercuri în 15 (28) August (în ziua de Sfântă Maria) în pavilionul »Winter« din Sighișoara. Venitul curat este destinat pentru gimnaziul din Brad. In program sunt luate cinci coruri, o declamațiune și comedia: »Un leu și un zlot«, de D. A. Rosetti.

Procesul complotului contra Țarului. Din Petersburg se anunță că procesul celor 20 de persoane acuzate a fi complotat n contra Țarului, continuă. Principalii acuzați sunt: fostul ofițer de marină Boris Blikit'in, fiul revizorului Raumof, apoi Prokopovici și Ina Tiktin. După planul atentatorilor Țarul trebuia să fie ucis cu ajutorul unui pumnal sau a unei bombe, atentat care urma să fie executat de Raumof, pe când Țarul s'ar fi plimbat în parc. Dacă planul nu s'ar fi putut executa în parc, atentatul trebuia realizat în cabinetul Țarului. Toate clasele sociale se interesează de mersul acestui proces. Accesul publicului în sala de ședință a fost însă interzis, și tribunalul e înconjurat de armată puternică, însărcinată cu menținerea ordinii.

Circulația la abatoriul orașului Brașov. In luna Iulie s'au tăiat: 1 taur, 164 boi, 17 vaci, 34 bivoli, 93 junci, 821 viței, 948 rămători, 681 oi, 1 capră și 1 miel. S'au adus din împrejurime în stare tăiată: 1 bou, 1 vacă, 220 rămători și 1398 kigr. carne de porc. Dintre toate aceste animale au fost admise pentru consum în mod condiționat (împreună cu alte grăsimi pentru cârnățarie): 1 vită cornută mare. S'au confiscat 2 rămători și 1 oaie, afară de acestea încă 61 bucăți de diferite organe interne. N'au fost admiși la tăiere: 3 viței din cauza nutririi slabe. — S'au încassat: taxe de vizitare și tăiere 3176 cor. 28 bani, dare de consum și adaus de 25%, 9440 cor. 83 bani, taxe de cântărit și alte competențe 76 cor. La un loc s'au încassat 12692 cor. 11 bani.

O societate armeană de teroriști. Din Chicago se telegrafiază, că poliția a descoperit o fabrică de bombe a unei puternice bande de Armeni. Au fost arestate 20 de persoane din această bandă, despre cari s'a dovedit că au comis în ultimul timp un mare număr de atentate. Cei arestați au mărturisit că banda are ramificații în toate părțile lumii și că au fost plănuit multe atentate în diferite țări ale Europei. Unul din cei arestați a mărturisit că avea însărcinarea de a comite un atentat asupra Sultanului din Constantinopol.

Un pachet de scrisori a fost uitat Sâmbătă după amiază în tramvaiul, care circula între piață și Noa. Cel ce a găsit aceste scrisori, este rugat a le depune în localul redacțiunii noastre. In schimb va primi o remunerațiune de 5 cor.

Școala superioară comercială română din Brașov.

(Avis pentru anul viitor.)

Anul școlar 1907/1908 se va începe la 1-ma Septembrie v. 1907. Inscrierile se fac de direcțiune în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v. Examenile supletorii și de emendare se vor ținea în 1 și 3 Septembrie v. Cei ce vor întârzia atât dela acest examen, cât și de la înscriere pot fi admiși numai dacă vor dovedi cu certificate demne de credință cauza întârzierii. Examenile de privațiști se vor ținea în 7 Septembrie v. Aceștia au însă a se însinua în persoană la direcțiune cel mult până în 1-ma Septembrie v. Privațiștii au a plăti la direcțiune taxele pe un an școlar cu 74 coroane și taxa de examen de 80 coroane deja la însinuare pentru examen.

In clasa primă pot fi primiți numai acei elevi, cari au absolvat cu succes și pot produce atestat de trecere din clasa IV gimnazială, reală sau civilă, de la o școală publică. La înscriere se cere atestat școlar și atestat de botez.

Taxa de primire e 8 coroane, didactru 60 coroane și alte taxe 6 coroane și trebuiesc plătite la înscriere cel puțin jumătate, iară până în Februarie restul. Elevii, cari nu-și vor achita la timp taxele, vor fi opriți de la cercetarea cursurilor.

Elevii de confesiuni străine decât cea română greco-orientală și greco-catolică plătesc didactru dublu.

Fie-care elev va mai plăti pe seama fondului de penziune al profesorilor încă o taxă de 10 coroane, iară pentru escursiuni școlare și alte trebuințe suma de 6 coroane.

Fie-care elev e dator a avea la începutul anului școlar toate cărțile și revizitele necesare nouă și în bună stare, de oarece legile școlare opresc traficul de cărți și revizite și folosirea de cărți vechi și necorăspunzătoare. Cărțile vor purta viza institutului alături cu numele elevului.

Chipiul și uniforma proprie a școlii comerciale se recomandă a se procura deja în prima lună de școală și se impune în mod obligator tuturor elevilor din școala comercială. Forma și culoarea se pot afla de la direcțiune. Pentru ori-ce informațiuni mai detaliate părinții și tutorii școlarii să se adreseze la direcțiune.

Direcțiunea.

ULTIME STIRI.

Amnistiarea țăranilor răsculați.

București. 23 Aug. Aseară s'a decretat amnistia pentru cei implicați în răscoalele țăranesti. Amnistia cuprinde pe toți acei cari au fost condamnați sau se află în prevenție ca implicați în răscoale, instigatori sau capi de revoltă. N'au fost amnistați: preoții, învățătorii, primarii, șefii de garnizoană și toți acei cari au fost condamnați pentru omoruri comise cu prilejul răscoalelor. Toate parchetele din țară au fost instiințate telegrafic aseară despre acordarea amnistiei, și în multe părți deținuții au fost puși în libertate aseară.

Giurgiu. 23 August. In urmă acordării amnistiei au fost puși în libertate eri, de către procurorul general, toți deținuții implicați în răscoalele țăranesti și toți capi de răscoale. Din Giurgiu au fost puși în libertate 264 deținuți din penitenciarul nostru. Au rămas la închisoare preotul Calin Delcea și învățătorii Ioan Popescu, Radu Ionescu și Ștefan Crudu, cari nu intră în categoria celor prevăzuți de amnistie. De asemenea au fost reținuți țăranii din Stănești cari au o sumă de bani depozitată.

E de nedescris însuflețirea pe care a provocat-o printre țărani vestea punerii lor în libertate. Eșind din închisoare, ei au isbucnit în strigăte de »Trăiască Regele« și în urale nesfârșite. Pe la 10 oare au plecat din penitenciar d-nii Vasile Kogălniceanu și Al. Vălescu. D-l Kogălniceanu era însoțit de d-l sub-locotenent Beldiman, nepotul d-sale, și de d-l I. Boldescu, căruia i-a făcut prima vizită. De la d-l Boldescu d-l Vasile Kogălniceanu a fost condus de un mare număr de pretini la hotelul »Europa«. Pe drum se adunase o mulțime imensă, care a făcut o calduroasă manifestație de simpatie d-lui Kogălniceanu.

Dintre țăranii puși în libertate o mare parte au pornit acasă pejos, chiar eri seară, restul a rămas în oraș, urmând a se îndrepta de dimineață fie-care spre căminul lui. In Giurgiu vestea acordării amnistiei a produs o bucurie de nedescris. Până noaptea târziu publicul staționa pe străzi grupuri, grupuri, discutând marele eveniment, care a redat libertatea la atâtea sute de țărani, cari umpleau închisorile.

Beiuș, 23 August. Conducerea partidului naționalist român a adresat cancelariei de cabinet o telegramă în care se plânge, că ministrul de interne nu vrea să pună capăt terorisării gendarmilor și organelor administrative. Regele e rugat să-l îndrume pe ministrul, ca să respecte legile. — Gendarmii au arestat 8 alegători români.

Nagy Károly, 23 August. Candidatul partidului independist Pap a fost ales deputat cu o mare majoritate. Alegătorii poporali și independiști s'au luat la bătaie. Sunt mulți răniți.

Viena, 23 Aug. Ministrul Tittoni a sosit eri cu automobilul la Semering, fiind întâmpinat în fața hotelului de bar. Aehrenthal și numeroase persoane, între cari mai mulți ziaristi și de autoritățile publice. Seara s'a dat un prânz intim la bar. Aehrenthal.

Diverse.

Cea mai mare casă de comerțiu a lumii. In Newyork se zidește cel mai mare edificiu din lume; va fi adevăd așa de mare încât să încapă locuitori în număr de zece mii în el.

Edificiul se zidește în scopuri comerciale și se dă cu socoteala, că zilnic vor circula în el la cincisute de mii oameni. Edificiul ocupă un teritoriu de douăzeci și una mii metri pătrați, va avea douăzeci și trei etajuri cu o înălțime de optzeci și cinci metri. Interiorul casei va fi din plăci de oțel; primele patru etaje vor fi de granit și piatră de var, celelalte nouăsprezece din piatră și cărămidă. Greutatea întregii case se evaluează la două sute mii tone. In întreg edificiu va fi încălzire centrală de vapori; la aceasta sunt de lipsă 46 mii metri de țevi, canalizarea va cuprinde țevi în lungime de 150 mii metri. Spre înlesnirea comunicațiunei în etajuri se vor aplica 40 de lifturi. Pentru locuitorii casei se va înființa și stațiune subterană. In modul acesta locuitorii din mărețul edificiu nu vor avea trebuință a merge pentru nimic afară, înăuntru fiind o mulțime de prăvălii și case comerciale.

O statistică a stradelor. Dintre stradalele orașelor mari cea mai înaltă dela suprafața mării este strada Maiă (Mai Street) din Colorado; cea mai bogată este Fift Avenue din Newyork; cea mai lată Market Street din Philadelphia și cea mai scurtă este Rue Ble din Paris. Cea mai murdară este strada Ciangsti din Nanking în China și cea mai curată Unter den Linden din Berlin; cea mai aristocratică este Grossvenor Place din Londra, cea mai strămtă este Via Sol din Havana și cea mai frumoasă Avenue des Champs Elysees din Paris.

Bibliografie.

In institutul grafic »Minerva« a apărut »Popasuri vânătoarești« de Ion Bărbănteanu pe 205 pagini formatul octav mare prețul cor. 1.50 bani plus 20 bani porto. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu Brașov.

Nestor Urechii: »In Bucegi« (Narațiune) Format octav mare pagini 285 prețul 1 cor. 50 plus 20 porto.

Ludovic Dăuș: »Doamna Oltea« (Mama lui Ștefan cel mare) poem dramatic în versuri. Musica de d-l D. G. Chiriak. Piesa aceasta s'a jucat pentru prima oară pe scena Teatrului național din București în seara de 19 Noemvrie 1904 la reprezentația de gală dată cu ocazia jubileului de 400 ani dela moartea lui Ștefan cel mare. Poemul e scris pe 62 pagini. Costă 1 coroană plus 10 bani porto.

D. C. Moruzi: »Rușii și Români« c'o prefață de N. Iorga. Prețul cor. 1.50.

N. Iorga: »Negoțul și meșteșugurile în trecutul românesc«. Prețul cor. 2.50.

»Doamne ajută-ne«. Schițe din popor de Romulus Cioflec, à 2 coroane plus 10 bani porto. A se procura prin librăria A. Mureșianu.

Al. I. Odobescu opere complete. Vol. I. Pagini 360. Prețul Lei 1.50.

»Călăuza stațiunilor balneare« de Aurel Scurtu. Prețul 1 cor. 50 fil. plus 20 bani porto.

A apărut »Economia câmpului« de George Pop de Băsești, o disertațiune foarte instructivă și folositoare, premiata de despărțământul sălăgian al »Asociațiunii« cu 6 galbeni. Ediția a II-a amplificată și întregită. Prețul unui exemplar 20 bani. Cluj. 1907. Tipografia »Carmen« Petru P. Barțișu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branicea

Corsete franțuzești și corsete pentru dame în poziție, specialități de bandaje pentru stomac, pantece, gradhalter cu prețuri ieftine se capătă la Rappaport B. Strada »Porții Nr. 16 etajul I.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1906 5 August.	Acti v:	1907 28 Iulie. 4 August.
103.083,279	73193279 Reser. metal. aur 78249300	111.349,236 111.226,800
	29890000 " Trate aur 32977500	
1.038,611	Argint și diverse monede	1.283,377 1.162,157
67.760,573	Portofoliu Român și străin.	77.380,372 80.993,771
28.607,012	*Impr. contra efec. publice 10271550	33.373,894 33.477,835
	" " " in cont-corent 23206285	
11.999,924	Fonduri publice	11.999,924 11.999,924
14.801,390	Efectele fondului de rezervă	15.806,084 15.806,084
2.908,324	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	3.253,121 3.253,121
5.767,681	Imobile	5.893,152 5.893,177
603,579	Mobilier și Mașini de Imprimerie	638,002 638,042
267,752	Cheltueli de Administrațiune	190,281 206,900
96.274,175	Depozite libere	109.688,374 110.565,749
8.155,188	Conturi curente	18.474.022 21.102,500
23.697,337	Conturi de valori	26.022.477 24.936.942
365.009,825		415.352,266 421.263,002
	P a s i v:	
12.000,000	Capital	12.000,000 12.000,000
21.373,442	Fond de rezervă	23.051,453 23.051,453
3.222,588	Fondul amortis. imob. și material	3.473,646 3.473,646
230.146,380	Bilete de Bancă în circulațiune	264.772.460 269.732,390
1.646,498	Profituri și perderi	2.077,070 2.077,070
346,742	Dobânzi și beneficii diverse	289,263 362,694
96.274,175	Depozite de retras	109.688,374 110.565,749
	Conturi curente	
365.009,825	Scontul 5% * Dobânda 5%.	415.352,266 421.263,002

La tipografia și librăria A. Mureșianu se află de vânzare următoarele:
Cărți literare apărute din ediția „Minerva, București.”
N. Petra-Petrescu. Ilie Marin, istorioră pentru tinerime, localisată după nemțeșce. 193 pag. Prețul cor. 1.50
Vasilie Pop, „Domnița Viorica” roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani 20)
M. Salodeanu. „Floarea Oflită”, roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani 20)

Prețurile cerealelor din piața Brașov.
 Din 23 August 1907.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor. și fl.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	18 —
"	Grâu mijlociu	17 —
"	Grâu mai slab	16 —
"	Grâu amestecat	15 —
"	Săcară frumoasă.	12 —
"	Săcară mijlocie.	10 —
"	Orz frumos	9 —
"	Orz mijlociu.	8 —
"	Ovės frumos.	7 —
"	Ovės mijlociu	6 —
"	Cucuruz	11 —
"	Mălaiu (meiă)	10 —
"	Mazăre.	22 —
"	Linte	60 —
"	Fasole	19 —
"	Sămēnță de in	22 —
"	Sămēnță de cânepă	19 —
"	Cartofi.	3 —
"	Măzărliche.	—
1 kilă	Carne de vită	1 28
"	Carne de porc	1 36
"	Carne de berbec.	— 96
100 kil.	Său de vită prospēt.	46 —
"	Său de vită topit.	62 —

Ștefan Iosif, „Credințe.” Poesii a cor. 1.50
Em. Gârleanu-Emilgar, „Bătrânii”, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50
Eugeniu Boureanu. „Povestiri din copilărie.” Prețul a cor. 1.50
M. Eminescu, Poesii postume”, ediție nouă, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50
N. N. Beldiceanu. „Chipuri dela Mahala” Conține 305 pag. Prețul cor., 1.50
Ion Manolache-Holda. Fețe, portrete schițe și nuvele, ediție I. 316 pag. Prețul Lei 1.50
Il. Chendi. „Fragmente.” Un șir de interesante articole (informațiuni literare), și sunt o continuare a volumelor „Prejudii” și „Foileton” scrisse. 246 pag. Prețul Lei 2.50

Numai veritabil Mack's

Kaiser-Borax

pentru
Cultivarea frumseții și sănătății.
Mack's-Kaiser-Borax imprumută feței o peliță fină, frumoasă și albă. Excelent pentru cultivarea gurei și dinților. Folositor la catar și răgușală. **Mack's Kaiser-Borax** veritabil face apa moale și foarte bun pentru curățirea pielii. Precauțiune la cumpărare. Veritabil numai în carton roșu, cu 15, 30 și 75 bani, cu instrucțiune detaliată. Nicidecum necartonat! Singurul producător pt. Austro-Ungaria
GOTLIEB VOITH, WIEN III/1.

Picături pentru ușurarea vânturilor și cărceilor

Bibergeiltropfen

Un medicament de casă probat încă din anul 1844, care escitează pofta de mâncare și promovează mistuirea.

Prețul unei sticle 1 cor.

Se trimite numai 2 sticle cu rambursă de 2 coroane 50 bani.

Comande a se adresa:

JULIUS BITTNER'S Apotheke in Gloggnitz
 (2775,18-25.) **Niederösterreich.**

Aviz!

Avem onoarea a aduce la cunoștiința Onoratului public, că

am mărit atelierul nostru de Legătorie de cărți și Galanterie

introducând și confecționarea de cartonage (Cutii). Prin așezarea de 6 mașini auxiliare suntem în stare a corăspunde tuturor cerințelor și a preintimpina concurența externă.

Comande din afară se vor efectui prompt.

Ne rugăm de sprijinul On. public, și sperăm că vom fi onorați cu comande semnăm

Cu toată stima

Niesner & Podek,
 Atelier de legătorie de cărți, galanterie și cartonage,
 Brașov, Têrgul Cailor Nr. 11.

[2939,4--3.]

M A R E

asortiment de aparate fotografice

și articoli necesarii la

fotografii

cu prețuri foarte ieftine recomandă

Med. Droguerie

C. H. NEUSTÄDTER,
BRAȘOV,
 Strada Porții nr. 15.

Trimiteri cu posta în fiecare zi.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
 Valabil din 1 Maiu st. n. și până în 1 Octomvre st. n. 1907.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la ora 5-31 min. dim.
 II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
 III. Trenul de pers. la ora 8-06 min. séra.
 IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10-26 m. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

I. Trenul de persoane la ora 3-20 m. dim.
 II. Tren accel. la órele 4-59 m. dim.
 III. Trenul mixt la órele 11-35 m. a. m.
 IV. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
 V. Tren mixt la órele 6-50 séra.*
 *) (care circulă numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la ora 5.15 min. dim.*
 II. Trenul mixt la ora 8-26 min. a. m.*
 III. Trenul de per. la ora 2-50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
 IV. Tren de pers. la órele 7-00 m. séra.*
 (* au legătură până la Ciuc-Gyimes).

Dela Brașov la Zêrnesci (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la ora 9-02 min a. m.
 II. Trenul mixt la ora 3-14 min. p. m.
 III. Tren mixt la ora 9-47 séra.
 IV. Tren de pers. la 6-14 dim. (numai Domineca)

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4-52 m. dim.
 II. Trenul de persoane la ora 7-51 dim.
 III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-09 m. p. m.
 IV. Trenul mixt la ora 9-28 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:

I. Tren. de pers. la ora 7-28 min. dim.
 II. Trenul accel. la ora 2.00 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu și Cluj).
 III. Trenul pers., la ora 4-55 m. p. m.
 IV. Trenul mixt, la ora 9-18 min. séra.
 V. Tr. accel. la órele 10-14 m. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov

I. Trenul de persoane la ora 8.25 m. dim.*
 (are legătură cu Ciuc-Szereda).
 II. Trenul de pers. la ora 2-00 m. p. m.*
 III. Trenul mixt, la ora 6-13 m. séra.*
 IV. Tren mixt, la órele 10-08 m. séra.
 (* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zêrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la ora 7-12 min. dim.
 II. Trenul mixt la ora 1-17 min. p. m.
 III. Tren mixt la ora 7-34 séra.

O recerintă a frumseții este Teintul frumos.

Damele îl pot conserva pr'n folosirea a miraculoasei

MARGIT-CREMA

a lui FÖLDES.

MARGIT-CRÈME este un cosmetic cu deosebire fin și plăcut, care netezește fața în scurt timp, face pielea moale ca catifeaua, în 10-20 zile. Dispare cu desăvârșire pistrii, petele de ficat și orice necurătenie a feței.

O particularitate avantajoasă a Crêmei este că nu face pielea lucie ca alte crême, din contră dispare lustrul, se poate folosi peste zi. Avantagiu principal că nu conține argint viu sau plumb.

Prețul unui borcan mare 2 cor., borcan mic 1 cor. Margit Pasta de dinți 1 cor. Apă de obraz 1 cor.

Se capătă în toate farmaciile și droguerii.

Producător: **CLEMENS v. FÖLDES, farmacist în Arad.**
 Comande de 6 cor. să trimit franco.

A se feri de imitații

A se feri de falsificări